

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ.....จุน..... จังหวัด.....พะเยา.....

ข้อมูล ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนายบุญมี คุณารูป.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้๒๔๓ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลจุน อำเภอจุน จังหวัดพะเยา.....

โทรศัพท์ ๐๘๔-๓๗๓๑๕๗.....Facebook-..... Line-.....

เกิด พ.ศ. ๒๔๔๘ ปัจจุบันอายุ๗๐...ปี..

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษาประถมศึกษา.....

สถาบันการศึกษา

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๒๒๐,๔๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๗.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๒.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

.....แปลงเรียนรู้ เรื่องข้าว และแปลงเรียนรู้ เรื่องหญ้าแฝก.....

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน....๖....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

.....ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การลดต้นทุนการผลิตข้าวและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การทำประมง และปศุสัตว์ ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด/ปุ๋ยหมัก ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การปลูกพืชผัก ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การหยุดเผาทางการเกษตร และการประยุกต์ใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๗.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

.....หลักสูตรที่ ๑ การลดต้นทุนการผลิตข้าวและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว หลักสูตรที่ ๒ การทำประมง และหลักสูตรที่ ๓ การเลี้ยงไก่ไข่ หลักสูตรที่ ๔ การปลูกพืชผัก

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

.....หลักสูตรที่ ๑ การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

.....หลักสูตรที่ ๑ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด/ปุ๋ยหมัก หลักสูตรที่ ๒ การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการลดต้นทุนการผลิตข้าวและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว หลักสูตรการลดต้นทุนการผลิตข้าวและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะของเกษตรกรในการผลิตข้าวที่ลดต้นทุนแต่ยังคงคุณภาพ
- เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีใช้เองได้ ลดการพึ่งพาการซื้อเมล็ดพันธุ์
- เพื่อส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อลดต้นทุน

การผลิต

- เพื่อสร้างเครือข่ายเกษตรกรด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในชุมชน

๒) เนื้อหา

- การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตข้าว
- เทคนิคการลดต้นทุน (การใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่, การใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนเคมี, การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ, การใช้เครื่องจักรกลเกษตรเพื่อลดแรงงาน)
- การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ (การคัดเลือกพันธุ์ข้าวและการจัดการแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์, เทคนิคการเก็บเกี่ยว การตากแห้ง และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์)
- การจัดการแบบมีส่วนร่วม (การรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว)

๓) รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

- บรรยาย : ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านทฤษฎี
- ฝึกปฏิบัติ : สาธิตและลงมือปฏิบัติในแปลงนา เช่น การทำปุ๋ยหมัก การคัดเมล็ดพันธุ์
- การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม : ให้เกษตรกรแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน
- ศึกษาดูงาน : เยี่ยมชมแปลงเรียนรู้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

.....ตามเอกสารแนบท้าย ๑

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เริ่มต้นจากการประสบปัญหาการทำนาในรูปแบบเดิมที่มีต้นทุนการผลิตสูง ทั้งค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี และสารเคมี รวมถึงผลผลิตที่ได้ไม่คุ้มค่าและไม่มั่นคง ประกอบกับสภาพดินเสื่อมโทรม ทำให้รายได้ไม่แน่นอนและไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัว ด้วยความมุ่งมั่นที่อยากเห็นครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และอยากถ่ายทอดแนวทางการทำเกษตรที่ยั่งยืนให้กับลูกหลาน จึงเริ่มค้นคว้า ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เข้าร่วมการอบรม และไปดูงานจากพื้นที่ต้นแบบต่าง ๆ จนเกิดแรงบันดาลใจว่า “การทำเกษตรต้องปรับเปลี่ยนโดยใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม” เพื่อให้สามารถลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพผลผลิต และสร้างความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร

นอกจากนี้ นายบุญมี ครารูป ยังเล็งเห็นว่าการปรับเปลี่ยนการผลิตไปสู่การผลิตข้าวอินทรีย์และการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ ช่วยให้ครอบครัวมีรายได้ที่มั่นคงขึ้น และยังสามารถเป็นต้นแบบให้เกษตรกรในพื้นที่อำเภอจนเห็นเป็นแนวทาง และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างยั่งยืน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ต้นทุนการผลิตสูงและรายได้ไม่คุ้มค่า การทำนาแบบพึ่งพาปุ๋ยเคมีและสารกำจัดศัตรูพืชทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง แต่ผลผลิตกลับได้ราคาต่ำ ไม่สามารถสร้างรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัว

- ปัญหาคุณภาพผลผลิต คุณภาพข้าวไม่สม่ำเสมอ

- สภาพดินและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม การใช้สารเคมีต่อเนื่องทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ

- แรงงานการเกษตรลดลง

- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฝนทิ้งช่วง ภัยแล้ง และน้ำท่วมฉับพลัน ส่งผลต่อการเพาะปลูก

๑) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

นายบุญมี ครารูป ได้ดำเนินการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรในแปลงของตนเองอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

- การศึกษาข้อมูลและเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม

ศึกษาความรู้จากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว และการศึกษาเรียนรู้จากศพก.อื่น ๆ เพื่อคัดเลือกเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับพื้นที่ เช่น การทำนาปลอดภัย การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และการใช้ปุ๋ยชีวภาพ

- การปรับปรุงพื้นที่และเตรียมความพร้อม พื้นฟูพื้นที่ปลูกให้มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด และน้ำหมักชีวภาพ พร้อมวางระบบชลประทานและการจัดการน้ำอย่างเหมาะสม

- การใช้เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ คัดเลือกสายพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ใช้เครื่องจักรกลการเกษตร เช่น เครื่องหยอดเมล็ด เครื่องดำนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดแรงงาน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ...ข้าว.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๐ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒) ...ผักสวนครัว.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒ งาน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) ...หญ้าแฝก.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑ ไร่.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๔.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลาไน.....จำนวน.....๖,๐๐๐.....(หน่วย...ตัว..)

๒.๒)ปลาดุก.....จำนวน.....๑๕,๐๐๐.....(หน่วย...ตัว..)

๒.๓)ปลาหมอ.....จำนวน.....๑๐,๐๐๐.....(หน่วย...ตัว..)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๔.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)ไก่ไข่.....จำนวน.....๒๒๐.....(ตัว)

๓.๒)วัว.....จำนวน.....๑๖.....(ตัว)

๓.๓)ควาย.....จำนวน.....๖.....(ตัว)

๓.๔)เป็ดเทศ.....จำนวน.....๒๐.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)เมล็ดพันธุ์ข้าว กข ๑๕ ..(๘ กก./ไร่ กก.ละ ๒๘ บ.).....เป็นเงิน.....๒๒๔.....บาท/ไร่

๑.๒)ปุ๋ย.....เป็นเงิน.....๙๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓)ยาฆ่าหญ้า...(๔๕๐ บ./กล. ๕ ไร่ ใช้ ๒ กล.).....เป็นเงิน.....๙๐.....บาท/ไร่

๑.๔)เตรียมดิน ไถ พรวน.....เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕)ค่าแรงถอนกล้า (๔๐๐ มัด/ไร่ มัดละ ๑.๕ บ.)เป็นเงิน.....๖๐๐.....บาท/ไร่

๑.๖)ค่าปลูก (วันละ ๒๕๐ บ. ๑๕ ไร่ ใช้ ๔๐ คน).....เป็นเงิน.....๖๕๐.....บาท/ไร่

๑.๗)ค่ารถเกี่ยวเป็นเงิน.....๖๕๐.....บาท/ไร่

๑.๘)ค่าขนส่ง (๓,๒๐๐ บ.)เป็นเงิน.....๑๖๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๔,๒๗๔.....บาท/ไร่

รายได้ข้าวเมล็ดพันธุ์ กก.ละ ๑๙.๘๐*๘ ตัน = ๑๕๘,๔๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไข่ไก่ ไข่เป็ด ผักสวนครัว
เฉลี่ยรายได้วันละ.....๔๕๐.....บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....
เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....-.....บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....หญ้าแฝก ๕๓,๐๐๐ บ. (๔,๒๕๐ มัด) ข้าวเมล็ดพันธุ์ ๑๕๘,๔๐๐ บ.
เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๒๑๑,๔๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

- ลดต้นทุนการผลิต ด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และเครื่องจักรกลการเกษตร
- เพิ่มผลผลิตและคุณภาพ เมล็ดพันธุ์ข้าวได้มาตรฐานสูงขึ้น ขายได้ราคาดี
- มีรายได้ที่มั่นคง จากการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
- พัฒนาทักษะและความรู้ ด้านเทคโนโลยีการเกษตร
- มีความภาคภูมิใจ ที่ได้เป็นเกษตรกรต้นแบบและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่

๒) ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

- ได้เรียนรู้วิธีการใหม่ ๆ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ การสาธิต และการอบรมที่ ศพก.
- เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาด ผ่านเครือข่ายและการรวมกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพ
- เกิดแรงบันดาลใจ ให้เกษตรกรรุ่นใหม่กล้าปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรแบบเดิม

๓) ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

- เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย
- สร้างเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง เพราะสามารถพึ่งพาตนเองด้านเมล็ดพันธุ์
- ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ ที่เกษตรกรและเยาวชนสามารถเข้ามาศึกษาได้ตลอด
- สิ่งแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น ลดการใช้สารเคมี หันมาใช้วิธีที่เป็นมิตรกับธรรมชาติ
- เกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน มีเกษตรกรต้นแบบเป็นตัวอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ :

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การนำเทคโนโลยีทางการเกษตรมาใช้ เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ ระบบน้ำ และการใช้สารชีวภัณฑ์ ช่วยลดการใช้สารเคมี รักษาคุณภาพดินและน้ำ ใช้น้ำอย่างคุ้มค่า และลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรซึ่งก่อให้เกิด

มลพิษ ผลที่ได้คือสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ผลผลิตปลอดภัยต่อผู้บริโภค และเป็นแบบอย่างที่สามารถขยายผลสู่เกษตรกร และชุมชนรอบข้างได้อย่างยั่งยืน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ช่วยลดการใช้สารเคมี รักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ ส่งเสริมการใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ให้เกิดประโยชน์ ลดการเผาที่ก่อมลพิษ และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ทำให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนยั่งยืนและเหมาะสมต่อการเกษตรในระยะยาว

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

สามารถรวบรวมและจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบ ทั้งด้านทรัพยากร ด้านการผลิต และปัญหาของเกษตรกร ทำให้มีฐานข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัย ใช้เป็นแนวทางวางแผนพัฒนาการเกษตรและถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของพื้นที่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. ทำหน้าที่ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรและผู้สนใจเข้ามาอบรม ศึกษา ดูงาน และฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งมีการจัดเตรียมเกษตรกรต้นแบบและวิทยากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญมา ถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ ทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง และขยายผลสู่เกษตรกรในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึง การรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ทำหน้าที่ เป็นที่ปรึกษาและศูนย์กลางการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เครือข่ายศพก. แปลงใหญ่ ระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาการผลิต การตลาด และ ปัญหาสุขภาพแวดล้อมในพื้นที่

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ทำหน้าที่ เผยแพร่ข้อมูลด้านการเกษตรที่ถูกต้องและทันสมัย ทั้งด้านเทคโนโลยีการผลิต การจัดการศัตรูพืช การตลาด และนโยบายภาครัฐ รวมถึงการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการให้เกษตรกรเข้าใจ และสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง ช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรใน ชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไป ปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกรใน ศพก. อำเภอจุน ดำเนินการผ่านหลาย ช่องทาง เช่น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การสาธิตในแปลงเรียนรู้ การศึกษาดูงาน และการถ่ายทอดประสบการณ์ โดยเกษตรกรต้นแบบ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนของเกษตรกรในชุมชน และเกษตรกรที่เข้าร่วมอบรมได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริง เช่น การลดต้นทุนการผลิตข้าว การปรับปรุงบำรุงดิน และการใช้เทคโนโลยีในการ จัดการศัตรูพืช ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดค่าใช้จ่ายในการผลิต มีผลผลิตที่มีคุณภาพ และสามารถพึ่งพา ตนเองได้มากขึ้น อีกทั้งยังเกิดการขยายผลต่อเนื่องไปสู่เกษตรกรรายอื่นในชุมชน จนเกิดเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ที่ เข้มแข็งและยั่งยืน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ดำเนินการในรูปแบบของการบูรณาการความร่วมมือ เช่น การประชุมวางแผนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการเครือข่ายศพก. แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด พร้อมทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ การจัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่

นอกจากนี้ยังมีการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานและเกษตรกร ในเวทีประชุม คณะกรรมการเครือข่ายศพก. แปลงใหญ่ระดับอำเภอ เพื่อนำข้อมูล ปัญหาในระดับอำเภอ นำไปรายงานให้กับ คณะกรรมการระดับจังหวัดต่อไป เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทุกฝ่าย ผลลัพธ์ที่ได้คือ เกิดการประสานความร่วมมือที่เข้มแข็ง เกษตรกรมีความรู้และทักษะที่สามารถนำไปใช้พัฒนาการผลิต เพิ่มคุณภาพชีวิต และสร้างความยั่งยืนในภาคการเกษตร

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

มีบทบาทในการวางแผนการดำเนินงานของศูนย์ กำกับดูแลและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรแก่เกษตรกร ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร รวมถึงเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำการเกษตรสมัยใหม่ให้เกษตรกรนำไปปรับใช้ได้จริง

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

การได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและพัฒนาการเกษตรของชุมชน และระดับอำเภอ เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และนำไปสู่การเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และรักษาสิ่งแวดล้อม การได้เห็นเกษตรกรในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และชุมชนมีความเข้มแข็ง ถือเป็นความสำเร็จและความภูมิใจสูงสุดของการทำหน้าที่

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

การดำรงตำแหน่งหน้าที่อย่างเป็นทางการ คือ ประธานคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ซึ่งทำหน้าที่วางแผน กำกับดูแล และประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรในพื้นที่

ส่วนความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบไม่เป็นทางการ หมายถึง การเป็นตัวอย่างและสร้างแรงบันดาลใจแก่คนในชุมชนด้วยการปฏิบัติจริง เช่น การนำเทคโนโลยีและวิชาการทางการเกษตรมาปรับใช้ การให้คำปรึกษา และการช่วยเหลือเกษตรกรรายอื่น ทำให้เกิดความเชื่อมั่น

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การทุ่มเทเวลา แรงกาย และความรู้ความสามารถส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของชุมชนและเกษตรกร โดยไม่หวังผลตอบแทน เช่น การนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรมาถ่ายทอดแก่เกษตรกรรายอื่น การให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ การจัดกิจกรรมอบรมหรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงการเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติจริง ทั้งหมดนี้ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เพิ่มโอกาสและคุณภาพชีวิตแก่เกษตรกร และทำให้การพัฒนาการเกษตรเกิดความยั่งยืน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ข้อคิดประจำตัว ของนายบุญมี คุณารูป “การผลิตเริ่มจากการเมล็ดพันธุ์ที่ดี ดูแลการปลูกอย่างตั้งใจ และพัฒนาวิธีการผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลผลิตข้าวคุณภาพสูงและสร้างรายได้มั่นคงแก่เกษตรกร” ซึ่งสะท้อนการเน้นคุณภาพตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ และการประยุกต์ใช้วิชาการและเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ.

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- นายบุญมี คุณารูป ประธานศพก. อำเภอจุน
- สำนักงานเกษตรอำเภอจุน
- คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ อำเภอจุน จังหวัดพะเยา

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสอบถาม และการสัมภาษณ์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- การบันทึกข้อมูลในการผลิต การดำเนินกิจกรรมของศพก. ไม่ได้บันทึกเป็นหลักฐานชัดเจน
- ขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์หรือเครื่องจักรกลบางประเภทในการผลิต จึงทำให้การผลิตยังไม่

ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.